

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters uit Roosendaal, Jef Laureyns, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke) en Jan Dijkhuizen, werkzaam bij de Graafschap dierenartsen te Vorden, wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Ontsteking van de longen door propyleenglycol

Verslikt in propyleenglycol

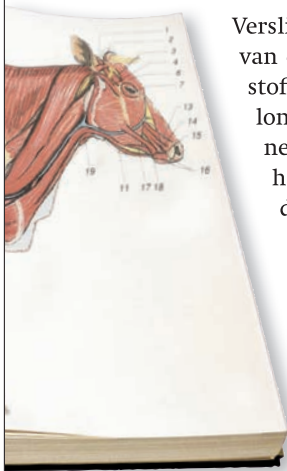
Het ging om een holsteinmelkkoe, zo vertelde de veehouder. Ze was plots uit de melk gegaan, wilde niet meer eten en ademde erg snel. Het dier had een maand geleden gekalfd. Deze koe was van nature erg nerveus en de veehouder had moeite gehad om haar met propyleenglycol tegen ketose te behandelen de voorbije weken. De melkveehouder dacht zelf aan longontsteking en hij had haar al behandeld met antibiotica en een ontstekingsremmer.

Toen ik de koe nader onderzocht, bleek de ademhalingsfrequentie meer dan verdubbeld. De hartfrequentie lag met 112 slagen per minuut zeer hoog en de lichaamstemperatuur was met 40,9 graden Celsius abnormaal hoog. Bij het beluisteren van de longen waren zowel links als rechts abnormale geluiden te horen, met name onderin de longen. Aan de linkerkant was zelfs een klikkend geluid te horen.

Op basis van dit ziektebeeld en de voorgeschiedenis dacht ik aan verslikkingspneumonie. Ik besloot de koe intraveneus met antibiotica te behandelen, meteen ook met een zeer hoge dosis. Deze behandeling duurde vier dagen en daarbij werd gedurende drie dagen ook een ontstekingsremmer toegediend. Bij de eerste twee terugbezoeken was er nog steeds vrij hoge koorts en geen eetlust. Pas de derde dag was de koorts gezakt tot 39,6 graden Celsius, maar het dier at nog steeds niet. Een dag later was de eetlust terug. De ademhaling was nog steeds versneld en de pols was te hoog, maar het dier gaf een betere indruk. Pas op de vierde dag zakte de lichaamstemperatuur onder de 39 graden. Na een week was ook de ademhalingsfrequentie weer normaal. In totaal kreeg het dier veertien dagen lang antibiotica toegediend, vanaf dag vijf diende de veehouder deze toe in de nek. Wellicht had de koe door zich te verzetten wat propyleenglycol in de longen binnengekregen waardoor een ontsteking optrad.

De encyclopedie **verslikkingspneumonie**

Verslikkingspneumonie is een ontsteking van de longen, veroorzaakt door een vloeistof die of voedsel dat per ongeluk in de longen terecht komt. In dit geval kreeg de nerveuze koe wellicht een kleine hoeveelheid propyleenglycol binnen bij het toedienen.

Bij besmetting van de longen met vast voedsel zijn de vooruitzichten op genezing slechter, onder meer door een snellere bacteriegroei. De vooruitzichten zijn bij verslikkingspneumonie altijd minder goed tot slecht.

De aandoening voorkomen kan door de kop licht op te heffen bij

het toedienen van een vloeistof als propyleenglycol. De kop mag daarbij niet te strak naar boven worden gehouden, anders kan het dier onvoldoende vlot slikken. De hoeveelheid opgegoten vloeistof mag niet meer dan één liter bedragen. De fles of injector moet in de mondhoek worden gehouden. De veehouder moet de fles of injector rustig laten leeglopen en erop letten dat het dier regelmatig slikt.

Als een dier bij het toedienen toch onrustig wordt of zich te veel verzet of als de vloeistof terugloopt uit de muil, dan kan de veehouder het beste even stoppen. Even later kan het toedienen hervat worden.

Wanneer een dier meer dan een liter vloeistof dient te krijgen, dan moet een slokdarmsonde gebruikt worden. Op die manier kan de vloeistof rechtstreeks in de maag worden ingebracht.